

REFORM UTEN SIDESTYKKE

Det går mot avslutning av den første fase i trosopplæringsreformen. Utviklingsarbeidet som har skjedd i de mange forsøksmenighetene savner sidestykke. Ikke siden innføringen av

konfirmasjonen i 1736 har det foregått en tilsvarende reform i Den norske kirke.

Sentralt i ledelsen av reformen har vært et sterkt fokus på at det var i lokalmenighetene det viktigste utviklingsarbeidet skulle skje. Stortingets vedtak i juni 2003 forsterket det lokale perspektiv på reformen med bakgrunn i Stortingsmeldingen, «Trusopplæring i vår tid». En fornyet trosopplæring skal utvikles og gjennomføres der barn og unge blir døpt og lever sine liv. Det har vært tilstrebet å legge til rette for et godt forsøks- og utviklingsarbeid lokalt, gjennom søknadsrunder, fagkonferanser, mentortjeneste, rapporteringsverktøy og annet. I tråd med Stortingets vedtak i juni 2003 har det også vært utført en forskningsbasert evaluering av reformen.

Uttrykket «bottom up» har ofte vært brukt, ikke minst som en påminning om reformens kontekst og lokale forankring. Dette utviklingsarbeidet har fått en sentral plass i rapporten fra Styringsgruppa. I del 6 er det en presentasjon av alle regionale/nasjonale prosjekt og menighetsprosjekt.

Trosopplæringsreformen er en folkekirke-reform. Gjennom reformens sterke fokus på *alle* døpte, uansett funksjonsnivå, blir menighetene

utfordret til å holde høyt at dåp og opplæring hører sammen – for alle. Folkekirken fremtid vil i stor grad avhenge av om trosopplæring når bredden av alle døpte og deres foreldre. Sluttrapporten fra forskerteamet løfter fram at det har skjedd en tilnærming mellom den folkekirkepregede og den mer tradisjonelle måten å drive og rekruttere til menighetsarbeid på. Særlig et kreativt arbeid med gudstjenestene holder dette sammen.

Reformen ble til på bakgrunn av store endringer som har gått over mange år. Ikke minst den utvikling som har foregått i skolen. Fra å ha ansvar for kristendomsundervisning har grunnskolen nå orienteringsfaget RLE. Kirkens målsetting har vært å legge til rette for en trosopplæring med høy deltakelse og stor bredde. Oppslutningen har derfor hatt et visst fokus, ikke minst i rapporteringen. Det har vist seg at det er en særlig utfordring å nå bredden av de døpte i de folkerike menighetene samt blant 15–18-åringene.

Reformarbeidet er basert på en bred og inkluderende forståelse av læring. Intensjonen har vært å gi alle døpte opplevelse av tilhørighet, trygghet på egen tro, også i møte med andres tro og livssyn, og gi hjelp til å leve og mestre sitt liv i lys av evangeliet.

Det har hele tiden vært fremhevet at trosopplæring handler om kunnskap og holdninger, om praksis og tolkning av livet, og om tilhørighet. Det sosiokulturelle læringsbegrepet vinner ved dette plass i menighetene.

I fire år har Arbeidsfellesskapet med forskere fra samfunnsvitenskap, teologi og pedagogikk fulgt

arbeidet med trosopplæringsreformen. Styringsgruppa ønsket at forskerne skulle stille vesentlige og kritiske spørsmål og har mottatt rapporter underveis. Arbeidsfellesskapet har således bidratt til at faglige perspektiver har fulgt utviklingen av reformen hele veien, slik også Stortingets vedtak gav klare føringer om.

Rapportene fra evalueringsarbeidet er tilgjengelig på **www.ektor.no**.

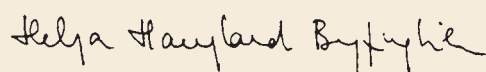
«Kunnskap, opplevelse og tilhørighet» er tittel på evalueringsforskernes sluttrapport. Trosopplæring er et samspill mellom disse tre. Men fremfor noe handler trosopplæring om kjærlighet: Kjærligheten fra Gud til hvert enkelt menneske og til alt det skapte og om vår kjærlighet til vår neste. Dette ligger i reformens navn: Størst av alt.

Barne- og ungdomsorganisasjonene har vært viktige samarbeidspartnere i denne første fasen, slik også Stortingets vedtak legger til grunn. Bidragene fra dem har vært mangeartede: Kompetanse og utviklingsarbeid har gitt viktige bidrag til den videre utviklingen som vi står overfor. Lokalt har det også vært samarbeid om ulike breddetiltak. Ledertreningen blant unge har vært et viktig samarbeidsfelt, med stor deltakelse, ikke minst av fjorårskonfirmanter.

Mye av tenkningen og erfaringene i organisasjonene har vært viktige og nødvendige impulser til metodisk og faglig arbeid, også lokalt. Det har vært avgjørende for Styringsgruppa hele tiden å ha bredden av de døpte for øye. Da har avgrensede tiltak med alle døpte som målgruppe og klare læringsmål vært en nøkkel. Det har utfordret til å tenke lokalt og til å tenke nytt og kreativt, også når det gjelder samarbeidspartnere.

Reformen har utløst en ny type frivillighet og den har rekruttert medarbeidere med bred kompetanse. Vi ser en fremtidig trosopplæring som inkluderer alle, som også har gitt et fornyet fokus på samisk kirkeliv og som har tatt i bruk digitalt verktøy. Og fremfor alt ser vi at det vokser fram en lokal trosopplæring som har som hovedmålsetning at barn og unge skal bli bedre kjent med Jesus Kristus.

Styringsgruppas sluttrapport blir lagt framfor Kirkemøtet i november 2008. Både den og Arbeidsfellesskapets evaluering vil være viktige ressurser i det videre arbeidet med reformen som så vidt har startet. Men allerede nå gleder vi oss over at trosopplæringsreformen har ført til at barn og unge på en helt nye måte er blitt inkludert i menighetenes gudstjenester og at barne- og ungdomsteologi har kommet på kartet som aldri før.

Biskop Helga Haugland Byfuglien
Leder av Styringsgruppa